

УДК 330.3

DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2025-10-9>

Лебідь О. В.

асистент кафедри комп'ютерних наук та цифрової економіки,
Вінницький національний аграрний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4253-8696>

Oleksandr Lebid

Vinnytsia National Agrarian University

ВПЛИВ ЧИННИКІВ НА ПРОЦЕС ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ

THE IMPACT OF FACTORS ON THE PROCESS OF ATTRACTING INVESTMENTS IN THE ECONOMIC DEVELOPMENT OF UKRAINE

Анотація. У статті висвітлено актуальні аспекти впливу іноземних інвестицій на економічний розвиток України в умовах глобалізації. Висвітлено теоретичні та практичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості країни, акцентовано увагу на специфіці економічного середовища, яке формується під впливом глобалізаційних процесів. Проаналізовано ключові чинники, що впливають на залучення іноземного капіталу, серед яких виділено політичну стабільність, макроекономічні показники, інституційну ефективність, розвиток інфраструктури та правову прозорість. Особливу увагу приділено ролі агропромислового комплексу (АПК) як одного з найбільш перспективних секторів економіки України для залучення інвестицій, зважаючи на його природні, ресурсні та виробничі переваги. У статті досліджено основні бар'єри, які стримують процес інвестування в Україні, серед яких: високий рівень корупції, недосконалість правового регулювання, слабкість фінансової системи та недостатній рівень захисту прав інвесторів. Запропоновано рекомендації щодо покращення інвестиційного клімату, зокрема шляхом впровадження ефективної державної політики, спрямованої на забезпечення економічної стабільності, підвищення прозорості бізнес-процесів, стимулювання розвитку інфраструктури та модернізації правового середовища. В ході дослідження було використано як кількісні, так і якісні методи аналізу, що дозволило комплексно оцінити інвестиційний потенціал країни. Проведено порівняльний аналіз з іншими країнами регіону, що допомогло визначити сильні та слабкі сторони економічної політики України. Отримані дані свідчать про необхідність реформування ключових секторів економіки з метою покращення інвестиційного клімату. Висновки дослідження підкреслюють важливість забезпечення високого рівня економічної стабільності та прогнозованості державної політики. Таким чином, запропоновані рекомендації спрямовані на створення сприятливих умов для залучення іноземних інвестицій та стимулювання інноваційного розвитку в усіх секторах економіки. Результати дослідження можуть бути використані як основа для формування стратегій залучення іноземного капіталу, розвитку АПК та забезпечення сталого економічного зростання. Практична значущість роботи полягає у розробці інструментів для підвищення конкурентоспроможності економіки України на міжнародній арені, що сприятиме інтеграції у світову економіку.

Ключові слова: іноземні інвестиції, економічний розвиток, глобалізація, інвестиційний клімат, агропромисловий комплекс, конкурентоспроможність, інфраструктура, правове середовище, економічна стабільність, залучення капіталу.

Abstract. The article explores current aspects of the impact of foreign investments on Ukraine's economic development in the context of globalization. Theoretical and practical approaches to assessing the investment attractiveness of the country are highlighted, with a focus on the specifics of the economic environment shaped by globalization processes. Key factors influencing foreign capital attraction are analyzed, including political stability, macroeconomic indicators, institutional efficiency, infrastructure development, and legal transparency. Special attention is paid to the role of the agro-industrial complex (AIC) as one of the most promising sectors of Ukraine's economy for investment attraction, given its natural, resource, and production advantages. The article examines the main barriers hindering the investment process in Ukraine, such as high corruption levels, imperfect legal regulation, weak financial systems, and insufficient protection of investors' rights. Recommendations are proposed to improve the investment climate, including the implementation of effective state policies aimed at ensuring economic stability, enhancing business process transparency, stimulating infrastructure development, and modernizing the legal environment. During the research, both quantitative and qualitative analysis methods were used, allowing for a comprehensive assessment of the country's investment potential. A comparative analysis with other countries in the region was conducted, which helped identify the strengths and weaknesses of Ukraine's economic policy. The obtained data indicate the need to reform key sectors of the economy in order to improve the investment climate. The research findings emphasize the importance of ensuring a high level of economic stability and predictability in government policies. Thus, the proposed recommendations are aimed at creating favorable conditions for attracting foreign investment and stimulating innovative development in all sectors of the economy. The findings of the study can serve as a basis for developing strategies to attract foreign capital, advance the AIC, and ensure sustainable economic growth. The practical significance of the work lies in the development of tools to enhance the competitiveness of Ukraine's economy in the international arena, facilitating integration into the global economy.

Keywords: foreign investments, economic development, globalization, investment climate, agro-industrial complex, competitiveness, infrastructure, legal environment, economic stability, capital attraction.

Постановка проблеми. В умовах сучасних глобалізаційних процесів залучення іноземних інвестицій є одним із ключових чинників забезпечення сталого економічного розвитку країни. Для України, яка має значний економічний потенціал, особливо у сфері агропромислового комплексу, іноземні інвестиції можуть

стати джерелом фінансових ресурсів, технологічних інновацій та підвищення конкурентоспроможності на міжнародних ринках. Проте, існує низка проблем, які стримують активне залучення іноземного капіталу.

До основних викликів належать: нестабільна політична ситуація, високий рівень корупції, недоскона-

лість правової системи, недостатній рівень розвитку інфраструктури, а також низька прозорість бізнес-процесів. Відсутність сприятливого інвестиційного клімату негативно впливає на можливості інтеграції України у світову економіку та стримує розвиток ключових галузей, таких як агропромисловий комплекс.

У зв'язку з цим постає необхідність глибокого дослідження факторів, що впливають на процес залучення інвестицій, аналізу бар'єрів, які перешкоджають цьому, та розробки рекомендацій щодо створення сприятливого середовища для іноземного капіталу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інвестиційний ринок України є предметом досліджень багатьох науковців, зокрема проблематика залучення іноземних інвестицій висвітлена у роботах таких українських учених, як Панкова Л.І., Камалова-Кутинець О.М. [6], Медведкова Н.О. [3]. У своїх дослідженнях вони дійшли висновку, що політика залучення іноземного капіталу в Україні має обмежену ефективність через вплив негативних політичних та економічних чинників.

Проблематика іноземних інвестицій в Україні є предметом уваги як вітчизняних, так і зарубіжних науковців та політиків. Різні теоретичні і практичні аспекти цього процесу були висвітлені в працях таких дослідників, як Бурлак Н.І. [1], Іващенко А.І. [2], Оболенський О.Ю. [4], Онопрієнко О.Д. [5], Ткаченко Ю.В. [10], Романчук З. [7], Чорна О.М. [12], Чуницька І.І. [13], Харчук С.А. [11].

Дані дослідження свідчать, що на розподіл іноземного капіталу в Україні значний вплив мають негативні політичні та економічні чинники. Це підкреслює актуальність подальших досліджень, спрямованих на розробку надійних механізмів захисту іноземних інвестицій, які сприятимуть підвищенню інвестиційної привабливості України.

Метою статті є аналіз впливу ключових чинників на процес залучення іноземних інвестицій в економіку України в умовах глобалізації, а також розробка рекомендацій щодо підвищення інвестиційної привабливості країни. Особлива увага приділяється вивченню проблем і бар'єрів, які перешкоджають ефективному залученню іноземного капіталу, та визначенню шляхів створення сприятливого інвестиційного клімату з урахуванням сучасних економічних і політичних реалій.

Виклад основного матеріалу. Фактори, що визначають процес залучення інвестицій в економіку країни, є об'єктивними явищами, які впливають на процеси як залучення, так і розподілу інвестицій. Водночас варто зауважити, що інвестиційний процес завжди носить суб'єктивний характер, оскільки його реалізація залежить від рішень людей. Це означає, що фактори, які впливають на інвестування, водночас визначають управлінські рішення щодо здійснення інвестицій.

У науковій сфері немає єдиного підходу до класифікації цих факторів, що робить багато класифікацій обмеженими за своєю універсальністю. Наприклад, Ткаченко Ю.В. [10], підбираючи фактори, які впливають на надходження прямих іноземних інвестицій (ПІІ) в промислові галузі України, зосередилася на галузевій диференціації. Вона акцентує увагу на важливості специфічних особливостей кожної галузі, оскільки кожна має свої унікальні потреби та пріоритети для залучення інвестицій.

Інші класифікації факторів, що впливають на процес інвестування, не завжди враховують аспекти, які важко виміряти кількісно, але які мають суттєве зна-

чення для процесу прийняття рішень щодо інвестицій. Одним із таких аспектів є суб'єктивне ставлення інвестора, яке є важливою складовою інвестиційного процесу. Хоча деякі дослідження включають ці фактори в свої класифікації, вони не завжди надають можливості їх конкретного вимірювання, що ускладнює їх практичне застосування.

Найбільш збалансовану класифікацію факторів, на мою думку, пропонує Шевченко Л.В. [14]. Дана класифікація охоплює різноманітні аспекти, які впливають на залучення інвестицій, з урахуванням як об'єктивних, так і суб'єктивних факторів. Класифікацію факторів, представлено у вигляді таблиці 1, яка дозволяє більш чітко систематизувати фактори, що впливають на процес інвестування та прийняття інвестиційних рішень.

Відновлення України після війни потребуватиме значних інвестиційних впливів. Для успішного відновлення економіки необхідно залучити інвесторів, які готові вкладати кошти на довгострокову перспективу. Це забезпечить сталий розвиток ключових секторів економіки та сприятиме стійкому зростанню. Українські підприємства потребують капітальних інвестицій, оскільки вони є важливим чинником у процесі післявоєнної реконструкції, відновлення інфраструктури та економічного відродження.

Вивчення впливу різних факторів на процес залучення інвестицій є важливою частиною аналізу економічної ситуації країни. Для цього можна застосувати кореляційно-регресійний аналіз, що дозволить дослідити взаємозв'язок між рівнем капітальних інвестицій і ключовими макроекономічними показниками. До таких показників можна віднести: дефлятор ВВП, зовнішній борг, інфляційний індекс, обсяг експорту товарів і послуг, ВВП, облікову ставку та курс гривні.

Валовий внутрішній продукт (ВВП) є ключовим індикатором для оцінки інвестиційної привабливості країни. Вищий рівень ВВП свідчить про більш розвинену економіку, яка здатна приваблювати інвесторів. Великий розмір ВВП також вказує на значний внутрішній ринок і високий споживчий потенціал, що є додатковим стимулом для інвестицій. Крім того, розвиток інфраструктури, зокрема транспортної, енергетичної та телекомунікаційної, є важливим чинником, який позитивно впливає на залучення капітальних інвестицій [14].

Дефлятор ВВП є показником, що використовується для вимірювання зміни реальної вартості ВВП після вирахування інфляції. Він має значний вплив на процес залучення інвестицій, оскільки відображає рівень інфляції та зміни рівня цін в економіці. Низька інфляція та стабільні ціни можуть стати одним з важливих факторів привабливості країни для інвесторів, оскільки це дає їм впевненість у збереженні вартості їхніх інвестицій [4].

Обсяг експорту товарів і послуг є важливим фактором, який впливає на процес залучення інвестицій. Зростання експорту призводить до підвищення попиту на продукцію, що виготовляється в країні, що, в свою чергу, стимулює розширення виробництва та модернізацію потужностей. Це створює потребу в капітальних інвестиціях для підтримки та розвитку виробничих процесів.

Ще одним важливим чинником є розмір зовнішнього боргу країни. Зовнішній борг може суттєво впливати на обсяг капітальних інвестицій, оскільки він безпосередньо пов'язаний із фінансовою стабільністю. Великий борг може призвести до фінансового тиску, що викликає

Таблиця 1 – Класифікація факторів, що впливають на залучення інвестицій

Фактор	Ознаки
Організаційно-правовий фактор	- Рівень управлінської діяльності в сфері інвестицій на рівні органів виконавчої влади; - Ефективність законодавчої бази.
Політичний фактор	- Політична стабільність в країні; - Довіра суспільства до уряду.
Економічний фактор	- Стан економіки держави; - Темпи зростання валового внутрішнього продукту (ВВП); - Обсяг внутрішніх і зовнішніх боргів; - Рівень тіньової економіки.
Характеристика потенціалу країни	- Наявність трудових, земельних, енергетичних і науково-технічних ресурсів.
Фінансовий фактор	- Доходи державного бюджету; - Рівень відсоткових ставок по кредитах; - Розмір депозитів на душу населення.
Соціально-культурний фактор	- Рівень добробуту населення; - Умови житлового забезпечення; - Стан охорони здоров'я та медичного обслуговування; - Рівень злочинності; - Соціальний захист громадян; - Дотримання прав людини.
Міжнародні відносини	- Міжнародний рейтинг країни; - Співпраця з міжнародними організаціями; - Виконання міжнародних договорів та конвенцій.
Розвиток ринкової економіки	- Наявність вільної конкуренції; - Рівень інфляції; - Наявність ринку збуту; - Ступінь розвитку вільної конкуренції серед підприємств.
Загальні умови господарювання	- Забезпечення екологічної безпеки; - Розвиток галузей матеріального виробництва; - Ступінь зносу основних виробничих фондів.

Джерело: сформовано автором на основі даних [14]

занепокоєння у потенційних інвесторів щодо здатності країни виконувати свої зобов'язання. Це може призвести до зниження довіри та зменшення обсягів інвестицій.

Крім того, значний рівень зовнішнього боргу може призвести до підвищення вартості кредитування для країни через зростання ризику дефолту. Вищі відсоткові ставки, які виникають через це, роблять інвестиції менш привабливими для як внутрішніх, так і зовнішніх інвесторів. Високі ставки можуть знизити рентабельність інвестиційних проектів, що спричиняє затримки в їх реалізації [7].

Ще одним важливим фактором є валютний курс країни, зокрема курс долара США. Коливання валютного курсу можуть впливати на вартість інвестицій. Якщо національна валюта країни, в яку здійснюється інвестування, знецінюється відносно долара США, це може зробити інвестиції менш привабливими для іноземних інвесторів. Зниження вартості національної валюти може призвести до здорожчання імпортованого обладнання, сировини та матеріалів, які використовуються у капітальних проектах [14]. Це, у свою чергу, підвищує витрати на закупівлю імпортних компонентів, що може негативно вплинути на рентабельність проектів і спричинити затримки в їх реалізації.

Два останні показники – індекс інфляції та облікова ставка – варто розглядати разом, оскільки зміни облікової ставки центральним банком безпосередньо впливають на рівень інфляції. Високий рівень інфляції може знижувати реальну вартість інвестицій, що негативно впливає на їхню прибутковість. У таких умовах інвестори стають більш обережними, оскільки високий рівень інфляції може призвести до знецінення їхніх капіталовкладень.

Важливим індикатором для оцінки інвестиційного клімату є також рівень облікової ставки, який встанов-

лює центральний банк. Висока облікова ставка підвищує вартість кредитів, що робить їх менш доступними для підприємств та інвесторів. Це може призвести до зниження обсягів капітальних інвестицій, оскільки підприємства, які потребують кредитних коштів для розширення чи модернізації, можуть утримуватися від використання таких високовідсоткових кредитів. Зниження облікової ставки, навпаки, зменшує вартість кредитів, що може сприяти зростанню капітальних інвестицій.

З огляду на те, що основна мета дослідження полягає в аналізі впливу макроекономічних показників на обсяг капітальних інвестицій, доцільно визначити обсяг капітальних інвестицій як залежну змінну, тоді як інші макроекономічні показники виступають як незалежні змінні, що пояснюють зміни в обсязі інвестицій.

Для проведення кореляційно-регресійного аналізу використано статистичні дані за період з 2019 по 2024 рік, які наведені у таблиці 2. Цей аналіз дозволить виявити взаємозв'язок між макроекономічними показниками та обсягом капітальних інвестицій, а також оцінити вплив кожного з факторів на інвестиційний клімат в Україні в умовах післявоєнного відновлення.

З таблиці видно, що для проведення кореляційно-регресійного аналізу було обрано ряд макроекономічних показників, які мають значний вплив на обсяг капітальних інвестицій в економіку України. Протягом періоду з 2019 по 2024 роки спостерігаються значні коливання за кількома показниками, зокрема за зовнішнім боргом, інфляцією, експортом товарів і послуг, а також капітальними інвестиціями.

У той час як ВВП країни демонструє зростання, зовнішній борг істотно коливається, що може свідчити про вплив фінансової ситуації на привабливість

Таблиця 2 – Дані для проведення кореляційно-регресійного аналізу

Рік	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Індекс-дефлятор ВВП, % до попереднього року	108,2	110,3	124,8	134,3	119,9	117,0
Зовнішній борг, млрд дол. США	39,4	125,7	92,02	62,9	161,5	166,06
Індекс інфляції, %	104,1	105	110	126,6	105,1	101,4
Експорт товарів і послуг, млн дол. США	63556	60707	81504	44148,8	3131,5	30838,5
ВВП, млн дол. США	121739	125690	129711	131998	161533	171686
Облікова ставка, %	13,5	6	9	25	15	13,5
Курс долара США	25,85	26,96	27,29	36,56	36,05	41,31
Капітальні інвестиції, млрд грн	624,0	508,2	673,9	109,3	169,94	55,79

Джерело: сформовано автором на основі даних Держслужби статистики України [9]

інвестиційного середовища. Індекс інфляції вказує на певну нестабільність цінової ситуації, що може негативно позначатися на інвестиціях. Важливим фактором є також коливання облікової ставки, що безпосередньо впливає на вартість позик та доступність кредитів для підприємств. Крім того, курс долара США є важливим фактором, що впливає на інвестиційну привабливість, особливо для іноземних інвесторів.

Загалом, аналіз даних цієї таблиці дозволяє зробити висновки щодо взаємозв'язку між макроекономічними показниками та капітальними інвестиціями, що дозволяє глибше зрозуміти динаміку інвестиційних процесів в Україні за зазначений період.

Наступним етапом дослідження є аналіз взаємозв'язків між обсягом капітальних інвестицій та іншими макроекономічними показниками. Для цього за допомогою інструментарію програмного забезпечення "MS Excel" була побудована кореляційна матриця (табл. 3). Вона дозволяє визначити силу та напрямок зв'язків між залежною змінною (обсягом капітальних інвестицій) та незалежними змінними, які представлені у таблиці 2.

На основі проведеного кореляційного аналізу можна зробити такі висновки: найсильніша обернена залежність спостерігається між капітальними інвестиціями та курсом долара США (коефіцієнт кореляції -0.962). Це свідчить про те, що зі зростанням курсу долара інвестиції суттєво зменшуються, ймовірно, через зростання вартості імпортованих ресурсів і зниження економічної стабільності. Сильна пряма залежність між капітальними інвестиціями та експортом товарів і послуг (коефіцієнт кореляції 0.815) вказує на те, що зі збільшенням експорту інвестиційна активність також зростає. Це може бути пов'язано зі зростанням валютних надходжень, які сприяють фінансуванню інвестицій. ВВП має помітну обернену залежність з капітальними інвестиціями (коефіцієнт кореляції -0.760), що може вказувати на

Таблиця 3 – Кореляційна матриця залежності обсягів капітальних інвестицій від інших показників

Показник	Коефіцієнт кореляції
Дефлятор ВВП	-0,429
Обсяг зовнішнього боргу	-0,515
Індекс інфляції	-0,231
Експорт товарів і послуг	0,815
ВВП	-0,760
Облікова ставка	-0,634
Курс долара США	-0,962

Джерело: розраховано автором

диспропорції в економіці, де зростання ВВП не супроводжується зростанням інвестиційної активності. Облікова ставка (-0.634) та зовнішній борг (-0.515) також мають помірну обернену залежність із капітальними інвестиціями, свідчить, про те що високі відсоткові ставки та зростання боргового навантаження знижують можливості для залучення капіталу. Індекс-дефлятор ВВП (-0.429) та індекс інфляції (-0.231) мають слабку обернену залежність з капітальними інвестиціями. Це свідчить, що вплив інфляційних процесів на інвестиційну активність є менш вираженим.

Після ідентифікації фактору, який має найбільший вплив на обсяги капітальних інвестицій, було прийнято рішення провести регресійний аналіз для детального дослідження цього взаємозв'язку. Методи регресійного аналізу дозволяють не лише оцінити ступінь зв'язку між змінними, але й визначити характер цього зв'язку у вигляді рівняння, яке описує залежність між середнім значенням залежної змінної та значеннями незалежних факторів, вплив яких аналізується [8]. Першим етапом у рамках регресійного аналізу є розрахунок параметрів рівняння регресії. Усі необхідні проміжні розрахунки наведено у табл. 4.

Таблиця 4 – Проміжні розрахунки при обчисленні параметрів рівняння регресії

№	X	Y	Y*X	XA2	YA2	Yx	Y-Yx	(Y-Yx)/Y	(Y-Yx)A2
1	90615	273,116	24748442,59	8211078225	74592,568	352,551	-79,435	0,29	6309,905
2	93270	359,216	33504085,65	8699292900	129036,21	361,322	-2,1063	0,01	4,436609
3	112154	448,462	50296751,07	12578519716	201117,72	423,708	24,7535	0,06	612,7352
4	130832	578,726	75715932,36	17117012224	334924,25	485,413	93,3133	0,16	8707,381
5	153781	623,979	95956099,22	23648595961	389349,67	561,228	62,751	0,10	3937,693
6	155582	508,217	79069417,29	24205758724	258284,52	567,178	-58,961	0,12	3476,362
7	200090	673,899	134840510,9	40036008100	454140,27	714,215	-40,316	0,06	1625,377
Підсумок	936324	3465,62	494131239,1	1,34496E+11	1841445,2			0,79	24673,89
Середнє значення	133760,6	495,1	70590177,0	19213752264,3	263063,6				
o	36357,42	133,98							

Джерело: розраховано автором на основі даних [8]

Для розрахунку параметрів рівняння регресії використовується стандартне рівняння лінійної регресії:

$$Y = a + bx$$

де

$$b = \frac{\sum(XY) - n\bar{X}\bar{Y}}{\sum x^2 - nx^2}$$

$$a = \bar{Y} - b\bar{X}$$

На основі даних представлених у табл.4, були проведені розрахунки:

$$b = \frac{494131239.1 - 7 * 133760.6 * 495.1}{134496000000 * 7 * (133760.6)^2} = 0.0033$$

$$a = 495.1 - 0.0033 * 133760.6 = 53.36$$

Отримане рівняння лінійної регресії:

$$Y = 53.36 + 0.0033X$$

Отже, коефіцієнт $b = 0.0033$ показує, що при збільшенні X на 1 одиницю, Y в середньому зростає на 0.0033. Вільний член $a = 53.36$, відображає прогнозоване значення Y , коли $X = 0$ (хоча в нашому випадку такі значення XXX не розглядаються).

Тепер побудуємо графік функції рис. 1.

Узагальнюючи результати кореляційно-регресійного аналізу, можна зробити висновок, що обсяг капітальних інвестицій залежить від усіх досліджених макроекономічних показників, зокрема дефлятора ВВП, зовнішнього боргу, індексу інфляції, експорту товарів і послуг, обсягу ВВП, облікової ставки та курсу гривні. Виявлено високий рівень зв'язку між обсягом капітальних інвестицій і розміром ВВП, що підтверджується коефіцієнтом кореляції $-0,760$, що у свою чергу свідчить про те, що зі зростанням ВВП обсяг капітальних інвестицій має тенденцію до зменшення,

що пов'язане з особливостями економічної політики, структурою інвестиційного середовища та іншими макроекономічними чинниками.

Крім того, значущість інших показників у моделі вказує на комплексний вплив макроекономічних умов на процес інвестування. Зокрема, високий рівень зовнішнього боргу стримує капітальні вкладення через зростання фінансових ризиків, а інфляційні процеси й коливання валютного курсу впливають на довіру інвесторів та їхні рішення.

У сучасних умовах усі досліджені макроекономічні показники зазнають значного впливу війни, що істотно ускладнює процес залучення інвестицій. Військовий конфлікт створює численні бар'єри для інвесторів, зокрема через такі основні чинники:

1. Нестабільність та ризики. Війна спричиняє значну економічну та політичну нестабільність, що підвищує ризики для інвесторів. Іноземні інвестори, як правило, орієнтуються на безпечне та передбачуване бізнес-середовище, а воєнний конфлікт знижує рівень довіри та готовність вкладати кошти.

2. Руйнування інфраструктури. Воєнні дії можуть призвести до масштабних пошкоджень критичної інфраструктури, включаючи транспортні мережі, енергетичні об'єкти та виробничі потужності. Це ускладнює реалізацію інвестиційних проектів та підвищує витрати на їх відновлення.

3. Економічний спад. Військові конфлікти зазвичай супроводжуються падінням виробництва, зростанням безробіття та зниженням споживчого попиту, що негативно позначається на інвестиційній привабливості країни. В умовах економічної нестабільності компанії змушені скорочувати капітальні вкладення та переглядати свої стратегічні плани.

4. Політична невизначеність. Війна може спричинити суттєві зміни у політичній сфері, що супроводжується зростанням невизначеності щодо майбутнього регуляторного середовища та державної політики. Це

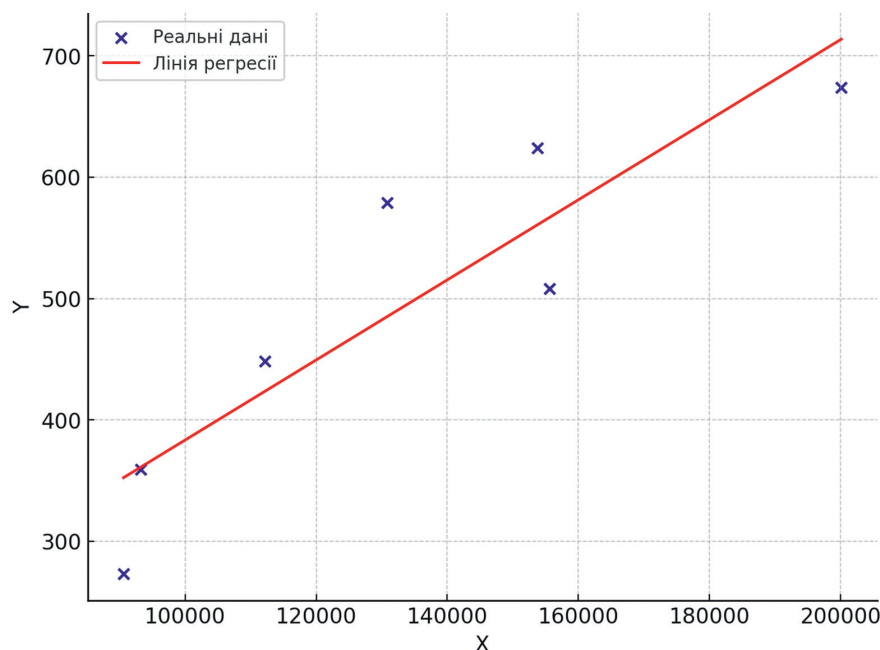

Рисунок 1 – Графічне зображення побудованої моделі

Джерело: побудовано автором

створює додаткові ризики для інвесторів, які прагнуть передбачуваності та стабільності.

5. Зростання витрат та ризиків. В умовах військового конфлікту підвищуються витрати на безпеку, страхування та забезпечення безперервності бізнес-процесів. Це знижує прибутковість інвестиційних проєктів і може зробити їх менш конкурентоспроможними порівняно з альтернативними варіантами в інших країнах.

Отже, війна має комплексний негативний вплив на процес залучення інвестицій, формуючи середовище підвищеної нестабільності, макроекономічних ризиків, інфраструктурних втрат, економічного спаду та політичної невизначеності. Це вимагає розробки адаптивних механізмів підтримки інвестиційної діяльності та відновлення економічної стабільності в постконфліктний період.

Висновки. У результаті проведеного дослідження було здійснено аналіз ключових факторів, що впливають на процес залучення інвестицій в економіку країни, та проведено їхню класифікацію. Виявлено взаємозв'язок між обсягом капітальних інвестицій та основними макроекономічними показниками, такими як ВВП, рівень інфляції, зовнішній борг, валютний курс, облікова ставка тощо.

Кореляційно-регресійний аналіз впливу розміру ВВП на обсяги капітальних інвестицій підтвердив наявність прямого взаємозв'язку, що свідчить про важливість економічного зростання для стимулювання інвестиційної діяльності. Разом із цим, виявлено, що нестабільність макроекономічного середовища, спричинена зовнішніми та внутрішніми факторами, може стримувати приплив інвестицій.

Значний вплив на інвестиційну активність має військовий конфлікт, який створює додаткові ризики, знижує рівень довіри інвесторів, спричиняє руйнування інфраструктури та веде до економічного спаду. У таких умовах особливого значення набувають заходи з підвищення інвестиційної привабливості, включаючи вдосконалення регуляторного середовища, стимулювання економічного зростання, забезпечення фінансової стабільності та відновлення інфраструктури.

Отримані результати можуть бути використані для формування ефективної державної політики у сфері залучення інвестицій, спрямованої на створення сприятливих умов для капіталовкладень, мінімізацію ризиків та підвищення стійкості економіки до зовнішніх викликів.

Бібліографічний список:

1. Бурлака Н. І. Розвиток інвестиційної діяльності підприємств України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 8. С. 37–44.
2. Івашенко А. І. Фактори підвищення темпів зростання інвестиційної активності в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. № 24. С. 11–20.
3. Медведкова Н. О. Український інвестиційний ринок. URL: <https://magazine.faaf.org.ua/problemizaluchennya-inozemnih-investitsiy-v-ukrainu-cherez-mehanizmi-strahuvannya.html> (дата звернення: 20.01.2025).
4. Оболенський О. Ю. Перспективи залучення прямих іноземних інвестицій у національну економіку. *Економіка і регіон*. 2014. № 3 (46). С. 8–14.
5. Онопрієнко О. Д. Проблеми та шляхи формування сприятливого інвестиційного клімату в Україні в сучасних умовах. *Стратегія розвитку України*. 2015. № 2. С. 62–66.
6. Панкова Л. І., Камалова-Кутинець О. М. Аналіз тенденцій та перспектив залучення іноземних інвестицій в умовах економіки війни. URL: <https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2022-6-03-02> (дата звернення: 15.01.2025).
7. Романчук З. Проблеми залучення іноземних інвестицій в економіку України та шляхи їх вирішення. *Вісник Львівського університету. Серія економічна*. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2010. Вип. 43. С. 162–167.
8. Сердюков К. Г., Кайдаш О. В. Кореляційно-регресійний аналіз впливу макроекономічних показників на обсяги капітальних інвестицій. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2018. Випуск 30. Частина 3. URL: <https://ejournal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/317/313> (дата звернення: 25.01.2025).
9. Статистична інформація. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 25.01.2025).
10. Ткаченко Ю. В. Стратегія формування інвестиційної привабливості національної економіки в умовах глобалізації. *Інвестиції: практика та досвід*. 2014. № 13. С. 147–153.
11. Харчук С. А. Стан інвестиційної діяльності підприємств України в умовах економічної нестабільності. *Журнал «Економіка та держава»*. 2020. № 1. С. 66–72.
12. Чорна О. М. Концепція механізму державного управління інвестиційно-інноваційними процесами в Україні. *Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції*. 2012. № 1. С. 64–67.
13. Чуницька І. І. Інвестиційний клімат України: сутність, проблеми та шляхи їх вирішення. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Вип. 3(14). С. 111–117.
14. Шевченко Л. В. Фактори впливу на іноземне інвестування в економіку України: підходи до класифікації. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Економічна»*. 2021. Випуск 100.

References:

1. Burlaka N. I. (2019) Rozvytok investytsiinoi diialnosti pidpriemstv Ukrainy [Development of investment activity of enterprises in Ukraine]. *Investments: Practice and Experience – Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 8, pp. 37–44.
2. Ivashchenko A. I. (2013) Faktory pidvyshchennia tempiv zrostantia investytsiinoi aktyvnosti v Ukraini [Factors for increasing the growth rate of investment activity in Ukraine]. *Investments: Practice and Experience – Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 24, pp. 11–20.
3. Medvedkova N. O. (n.d.) Ukrainyskyi investytsiinyi rynok [Ukrainian investment market]. Available at: <https://magazine.faaf.org.ua/problemizaluchennya-inozemnih-investitsiy-v-ukrainu-cherez-mehanizmi-strahuvannya.html> (accessed January 20, 2025).
4. Obolenskyi O. Yu. (2014) Perspektyvy zaluchennia priamykh inozemnykh investytsii u natsionalnu ekonomiku [Prospects for attracting foreign direct investment into the national economy]. *Economy and Region – Ekonomika i rehion*, no. 3(46), pp. 8–14.
5. Onopriienko O. D. (2015) Problemy ta shliakhy formuvannia spryiatlyvoho investytsiinoho klimatu v Ukraini v suchasnykh umovakh [Problems and ways of forming a favorable investment climate in Ukraine under modern conditions]. *Strategy for Ukraine's Development – Stratehiia rozvytku Ukrainy*, no. 2, pp. 62–66.

6. Pankova L. I., Kamalova-Kutynets O. M. (n.d.) Analysis of trends and prospects for attracting foreign investments in the economy of war. Available at: <https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2022-6-03-02> (accessed January 25, 2025).
7. Romanchuk Z. (2010) Problemy zaluchennia inozemnykh investytsii v ekonomiku Ukrainy ta shliakhy yikh vyrishennia [Problems of attracting foreign investments into the Ukrainian economy and ways of solving them]. *Bulletin of Lviv University – Visnyk Lvivskoho universytetu*. Lviv: LNU named after I. Franko, *Economic Series*, vol. 43, pp. 162–167.
8. Serdiukov K. H., Kaidash O. V. (2018) Koreliatsiino-rehresiinyi analiz vplyvu makroekonomichnykh pokaznykiv na obsiahy kapitalnykh investytsii [Correlation-regression analysis of the impact of macroeconomic indicators on capital investment volumes]. *Scientific Bulletin of Kherson State University – Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu*, vol. 30, part 3. Available at: <https://ejournal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/317/313> (accessed January 15, 2025).
9. Statistical Information. Derzhavna sluzhba statystryky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine]. Available at: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (accessed January 25, 2025).
10. Tkachenko Yu. V. (2014) Stratehiia formuvannia investytsiinoi pryvablyvosti natsionalnoi ekonomiky v umovakh hlobalizatsii [Strategy for forming the investment attractiveness of the national economy in the context of globalization]. *Investments: Practice and Experience – Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 13, pp. 147–153.
11. Kharchuk S. A. (2020) Stan investytsiinoi diialnosti pidpriemstv Ukrainy v umovakh ekonomichnoi nestabilnosti [The state of investment activity of enterprises in Ukraine under economic instability]. *Journal “Economics and State” – Zhurnal “Ekonomika ta derzhava”*, no. 1, pp. 66–72.
12. Chorna O. M. (2012) Kontsepsiia mekhanizmu derzhavnoho upravlinnia investytsiino-innovatsiinykh protsesamy v Ukraini [Concept of the state management mechanism for investment-innovative processes in Ukraine]. *Scientific Bulletin: Finance, Banks, Investments – Naukovyi visnyk: Finansy, banky, investytsii*, no. 1, pp. 64–67.
13. Chynytska I. I. (2019) Investytsiinyi klimat Ukrainy: sutnist, problemy ta shliakhy yikh vyrishennia [Investment climate of Ukraine: essence, problems, and ways of solving them]. *Azov Economic Bulletin – Pryazovskiy ekonomichnyi visnyk*, vol. 3(14), pp. 111–117.
14. Shevchenko L. V. (2021) Faktory vplyvu na inozemne investuvannia v ekonomiku Ukrainy: pidkhody do klasyfikatsii [Factors influencing foreign investment in Ukraine's economy: approaches to classification]. *Bulletin of Kharkiv National University named after V. N. Karazin – Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V.N. Karazina, Economic Series*, vol. 100.

Стаття надійшла до редакції 29.01.2025